

la libertá o morte

frihed eller døden

Af Jannis Kounellis

HEART Herring Museum of Contemporary Art åbner med en retrospektiv udstilling af den italienske kunstner Jannis Kounellis. Det er den første større præsentation af Kounellis værker i Skandinavien og til udstillingen fremstiller kunstneren en række nye arbejder.

HEART ejer verdens største samling af værker af italieneren Piero Manzoni. I sine tidlige arbejder fra 1950'erne og -60'erne var Kounellis måske den af de unge kunstnere, der arbejdede med en sensibilitet og materialeforfølelse, som lå tættest på Manzonis.

FOTO: STEEN GYLDENDAL ©

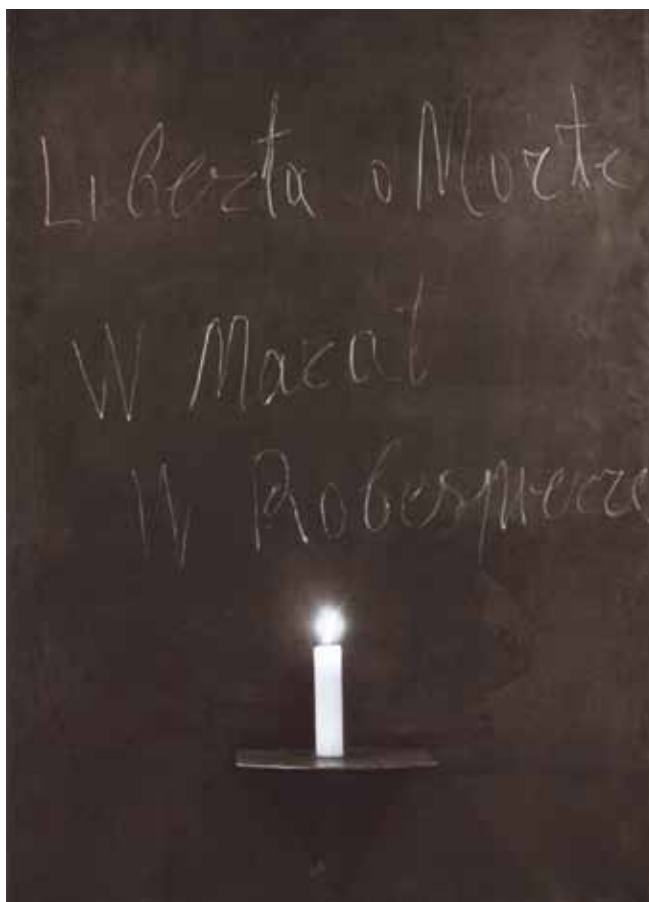
Uden titel, 1993. Gamle sejl og tovværk. Variable mål.

la libertá o morte

frihed eller døden

Frihed eller døden

HEARTs udstilling af Jannis Kounellis tager sin titel fra et værk fra 1969. Ja strengt taget er titlen på objektet ikke *La Liberta o Morte*. Som de fleste af Kounellis værker er det uden titel, men udsagnet eller udråbet er selve værkets essens. *Uden titel*, 1969 består af en jernplade i et klassisk malerisk højformat. Pladen er som et maleri ophængt på væggen. I jernet er der ridset "Liberta o Morte W Marat W Robespierre". Under skriften er der påsat en lille jernhylde, som bærer et tændt stearinlys. Et af den slags korte slanke lys, man tænder ved helgenbilleder i katolske kirker. Uden titel 1969 refererer med sin tekst til Den Franske Revolution og to af revolutionens stærkeste forkæmpere. Både Marat og Robespierre blev ofre

for deres egen fanatisme, men i løbet af deres korte karrierer lagde de også fundamentet for det vesteuropæiske demokratis frihedsidealer. Som sådan fortæller Kounellis' værk os, at friheden er det væsentligste i vores liv, men også at frihedsidealet og vores borgerrettigheder blev skabt ud af et blodigt og selvmodsiggende kaos. Begge dele er værd at huske.

Indtil 1965 var Kounellis maler, men i lighed med en række andre unge italienske kunstnere opgav han maleriet. Han har siden han forlod maleriet fastholdt betegnelsen "maler", men i realiteten arbejder han med virkeligheden i et 1:1 forhold, hvor de poetiske og historiske dimensioner i det enkle og dagligdags reetableres.

Modstand er et kodeord i Kounellis kunst. Modstand mod kunstinstitutionen, mod kommercialiseringen, mod det kollektive historiske hukommelsestab, men hans kunst er også en kamp for den poesi og fantasi som historien og dagligdagen indeholder.

Uden titel, 1969
Jernplade, jernhylde, stearinlys, kridt
100 x 70 cm.

la libertá o morte

frihed eller døden

Arte Povera

I 1967 åbnede udstillingen "Arte Povera e im Spazio" i Genova. Udstillingens værker var skabt af 6 kunstnere: Alighiero Boetti, Luciano Fabro, Jannis Kounellis, Giulio Paolini, Pino Pascali og Emilio Prini. Senere samme år skrev udstillingens tilrettelægger, den 27-årige kunsthistoriker Germano Celant manifestet: *Arte Povera: noter til en Guerilla krig*. "Arte Povera" var født. Hvor betegnelsen end er blevet anvendt siden, er den stort set aldrig blevet oversat. På dansk betyder udtrykket "Fattig kunst", men "povera" betyder bl.a. også "sparsom", "stakkels" eller "afdød", og kun på italiensk bibeholder betegnelsen sin flertydighed.

Udtrykket "Arte Povera" henviste til de materialer kunstnerne anvendte: ild, jern, træ, frugt, korn, kul, basale fødevarer og oprindelige elementer med stærke historiske

og sociale referencer. Man talte om det åbne værk, som hverken havde begyndelse eller slutning, som åbnede sig mod beskueren og verden. Et værk som overskred grænsen mellem liv og kunst.

Arte Povera var et opgør med maleriet og særligt med den ekspressive tradition. Der var derfor tale om et oprør mod en vesteuropæisk kunst, som var domineret af maleriet og en kultur, som var defineret af synet. Arte Povera kunstnerne bevægede sig ud i rummet og inddrog de øvrige sanser og mennesket selv i skabelsen og oplevelsen af kunstværket. I den forstand foregreb Arte Povera installationskunsten.

Udstillingen støttes af Kunstrådet efter idéindkaldelse.